

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бевз Г. Прийомні сім'ї (оцінка створення, функціонування та розвитку). – К.: Главник, 2006. – 112 с.
2. Доннік М. Соціальний гуртожиток – шлях до самостійності випускників шкіл-інтернатів // Наукові записки. Сер. “Педагогічні науки”. – № 83.
3. Дубровина И.В. и др. Рабочая книга школьного психолога. – М.: Просвещение, 1991. – 303 с.
4. Капітан О., Капітан О. Специфіка навчально-виховного процесу загальноосвітніх установ інтернатного типу для дітей-сиріт // “Педагогічний пошук”, №1 (65), 2010. – С. 59-62.
5. Кобзар Б. Як живеться сироті? / Б. Кобзар // Рідна шк. – 1995. – № 7–8. – С. 73–74.
6. Поляновська О.Р. Позакласна виховна робота як один із шляхів профілактики правопорушень дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. – Хмельницький, 2008.

Балакирева В.А.

СПЕЦИФИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ УЧЕБНО-ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ С УЧАЩИМИСЯ ИНТЕРНАТНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ

В статье описаны специфические особенности учебно-воспитательной работы с учащимися интернатных учреждений.

Ключевые слова: учебно-воспитательная работа, интернатные учреждения.

Balakirev V.A.

SPECIFIC FEATURES OF EDUCATIONAL WORK WITH PUPILS AT BOARDING SCHOOLS

This paper describes the specific features of educational work with pupils at boarding schools.

Key words: teaching and education work, residential institutions.

УДК 371. 78

Буракова Н.О.

ШЛЯХИ ПРОФІЛАКТИКИ ДИТЯЧИХ ХВОРОБ І ГІГІЄНИ НАВЧАЛЬНО- ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ШКОЛІ

У статті висвітлюються проблеми здорового способу життя, актуальні питання, щодо попередження дитячих захворювань під час навчання у школі та засоби їх профілактики.

Ключові слова: здоров'я, фізичний розвиток, організм, дитяча гігієна, захворювання.

Вивчення закономірностей фізичного розвитку і динаміки здоров'я дітей шкільного віку в сучасних умовах, які характеризуються зростаючим обсягом навчальної інформації, посиленням зовнішніх негативних впливів має велике значення для удосконалення системи навчання і виховання, розробки оздоровчих заходів відповідно до вікових анатомо-фізіологічних особливостей учнів.

Актуальність цієї проблематики зумовлена посиленням уваги сучасних науковців, психологів, фізіологів, педагогів, лікарів на катастрофічне суттєве погіршення рівня здоров'я школярів про що свідчить: ріст смертності через хвороби, збільшення кількості народжених із вадами розвитку, ускладнення демографічної ситуації, зниження рівня імунітету внаслідок впливу несприятливих екологічних факторів.

Педагогічна наука не стоїть осторонь до вирішення нагальних питань щодо заходів, спрямованих на поліпшення загальної ситуації зі здоров'ям дітей. Адже, фізичний розвиток учнів залежить не тільки від екології, режиму дня, організації навчального процесу (перевантаження учнів, невірне розташування шкільних меблів тощо), але й від правильної організації усіх процесів життєдіяльності дитини, де правильна організація навчально-виховних процесів посідає одне з провідних місць.

Серед дослідників, які зробили великий внесок у розвиток шкільної гігієни, слід назвати педіатрів Н.А. Тольського, Н.Ф. Філатова, Н.І. Бистрова, К.А. Раухвус, Н.П. Гундобіна, лікарів-гігієністів А.С. Віреніус, В.В. Гориневського, педагогів К.Д. Ушинського, П.Ф. Лесгафта [2].

Метою нашої статті є аналіз засобів профілактики дитячих хвороб і гігієни навчально-виховного процесу в школі.

Як відомо з вікової фізіології, ріст і розвиток дитини – складний процес, що проявляється в морфологічній перебудові організму та удосконаленні його функцій. В безперервній, складній взаємодії організму і середовища на перший план виступає дія або біологічних, або соціальних факторів. Отже, відкриваються широкі можливості для цілеспрямованого впливу оточуючого середовища на ріст і розвиток школяра. Маючи природні анатоמו-фізіологічні передумови до становлення особистості, дитина в процесі соціалізації вступає у взаємодію з оточуючим світом, оволодіваючи досягненнями людства [1: 787 – 788].

Відомий факт, що будь-які незначні погіршення рівноваги організму з оточуючим середовищем можуть викликати зрушення у функціональній системі. Таку людину можна вважати здоровою, але стан її організму знаходиться на межі між здоров'ям і хворобою. Коли порушуються рівновага внутрішнього стану людини з оточуючим середовищем, виникає захворювання, що призводить до виражених фізіологічних або морфологічних зрушень.

Залежно від того, які органи чи системи організму вражені, можна виокремити захворювання нервової, серцево-судинної, кістково-м'язової систем, органів дихання, чуттів, шлунково-кишкового тракту, короткозорість, ожиріння, захворювання шкіри тощо.

Вивчення анатоמו-фізіологічних особливостей організму, що росте й розвивається, ми почнемо з нервової системи як основної і провідної в розвитку і життєдіяльності інших органів та систем організму.

Нервова система – орган регуляції й координації всіх функцій організму людини і тварин та взаємозв'язку організму із зовнішнім світом [3: 232]. У корі великих півкуль протягом усього життя утворюються дедалі нові нервові зв'язки – умовні рефлекси; тут відбуваються і процеси свідомості. Розвиток мови і трудової діяльності людини нерозривно пов'язані з удосконаленням і вдосконаленням кори головного мозку, а разом із тим – і психічної діяльності.

Нервова тканина має властивість не тільки збуджуватись, а й гальмуватись, тому не зважаючи на свою протилежність, ці процеси завжди супроводять один одного, як різні фази єдиного нервового процесу. Збудження і гальмування весь час взаємодіють і є основою всієї діяльності центральної нервової системи.

Характер протікання процесів збудження і гальмування має велике значення для навчання і виховання, оскільки вміле їх використання дає змогу розвивати і вдосконалювати в учнів нові нервові зв'язки, нові асоціації, навички, уміння, знання [4: 14 – 15.].

У дітей процеси збудження і гальмування легко поширюються по корі великих півкуль, що утруднює розумову діяльність, яка потребує більшої їх концентрації. Неможливість тривалої затримки процесів збудження в певних центрах кори головного мозку призводить до меншої стійкості уваги і більшого виснажування нервової системи школярів, особливо тоді, коли навчально-виховна робота проводиться неправильно або діти надмірно навантажені розумовою працею.

Учні з функціональними порушеннями нервової системи часто бувають дратівливими, скаржаться на головні болі, поганий сон, мають проблеми з мовною функцією. Якщо враховувати, що дітям і підліткам у процесі навчання доводиться значно напружувати центральну нервову систему, стає очевидною потреба особливо уважного гігієнічного ставлення до неї.

Для нормального розвитку нервової системи величезне значення мають правильна організація режиму дня, регулярні прогулянки на свіжому повітрі, нормування розумового

навантаження, правильне фізичне виховання, яке включає усвідомлену, цікаву, а не надмірну фізичну працю. Якщо діти завжди в той самий час починають учитись у школі, готувати уроки вдома, їдять, лягають спати, встають, якщо їх добовий режим є регулярним, усі процеси в організмі проходять нормально і ритмічно [4: 15].

Гігієна нервової системи дітей і підлітків нерозривно пов'язана з гігієнічною організацією всієї навчально-виховної роботи.

Нормальний розвиток нервової системи учнів значною мірою залежить від умов навколишнього середовища, з якого треба виключити моменти, що подразнюють або пригнічують нервову систему школярів. Режим у школі і в сім'ї повинен створювати в них бадьорий стан, радісний настрій. Чистота і порядок дома і в школі, завжди доброзичливе ставлення педагогів і батьків до дітей – усе це сприяє доброму стану нервової системи і нормальному її розвитку [4: 17 – 18].

Ураження серцево-судинної системи у школярів розповсюджені відносно небагато.

Кров містить поживні речовини, які розносить по всьому організму. Щоб зберегти нормальний склад крові і запобігти недокрів'ю, треба, щоб діти і підлітки тривалий час перебували на свіжому повітрі, правильно використовували рухливі ігри і заняття спортом. Не менш важливо регулювати тривалість сну дітей, турбуватись про доброякісне повітря в навчальних і житлових приміщеннях.

Діти з порушеннями серцево-судинної системи відрізняються дратівливістю, збільшеною перевтомою, слабкою працездатністю, послабленою пам'яттю і як наслідок зниженою успішністю. Вони часто скаржаться на головні болі, болі в області серця, мають задишку, поганий сон.

Для профілактики недокрів'я велике значення має правильно організоване харчування. У раціоні дітей повинні бути найрізноманітніші продукти, які б забезпечили потребу школярів у білках, жирах, вуглеводах, вітамінах і мінеральних солях [5: 13].

Кістяк є опорою всього організму, він пов'язаний із м'язовою системою і разом вони зумовлюють рухи людини. Водночас діяльність м'язів органічно пов'язана з роботою головного мозку. Виховання психічних функцій – таких, як сприймання, пам'ять, воля тощо, – пов'язане з раціональним фізичним вихованням. Головний мозок продуктивно працює тоді, коли посилюється постачання його кров'ю. Тому очевидним стає значення рухів, фізичних вправ і фізичної праці, які не тільки розвивають мускулатуру і активізують психічну діяльність, а й дуже позитивно впливають на вдосконалення окремих органів та систем і гармонійний розвиток особи [4].

М'язи дітей розвиваються нерівномірно. Насамперед розвиваються більші м'язи, наприклад, плеча і передпліччя, чого не можна сказати про м'язи кисті руки, тому діти ще не можуть виконувати тонку роботу пальцями. Мускулатура кистей рук розвивається в 6 – 7 років. У цей час дитина може плести, ліпити і виконувати інші вправи з матеріалом малої опірності. Вправлення в письмі молодших школярів повинні бути короткочасними, щоб не стомлювати ще незміцнілі м'язи рук.

Викладені вище особливості розвитку мускулатури й моторики дітей і підлітків ставлять ряд гігієнічних вимог, з одного боку, до охорони їх м'язової системи, а з другого, – до її розвитку і зміцнення.

Найбільше значення в гігієні м'язової системі дітей і підлітків мають вправи і тренування. Вивчення нових рухів, наприклад при початковому навчанні письма, гімнастики, гри на музичних інструментах, потребує від дітей не лише значних м'язових затрат, а й великого нервово-психічного напруження, що при безперервному вправленні може призвести до фізичного і психічного перевтомлення.

З гігієнічного погляду дуже важливо забезпечити всебічний розвиток мускулатури дітей і підлітків, уникати одностороннього навантаження тієї або тієї групи м'язів, яка при цьому надмірно розвиватиметься за рахунок певного недорозвитку решти.

У молодшому шкільному віці основним видом фізичних вправ є рухливі ігри. В цей період доступні деякі завдання силового характеру, але лише такі, які не потребують великого напруження.

Розв'язуючи питання фізичної культури серед дітей і підлітків, не досить урахувати тільки особливості кісткової і м'язової систем: щодо цього, то величезне значення мають особливості серцево-судинної системи. Лише врахування всіх факторів розвитку організму може забезпечити правильну організацію навчально-виховної роботи і проведення серед дітей і підлітків заходів з індивідуальної гігієни [4: 28 – 29].

Органи дихання забезпечують обмін газів між організмом людини і навколишнім середовищем. Без дихання немає життя. Якщо в організм перестане надходити кисень, настане смерть.

Верхні дихальні шляхи, які починаються з носоглотки, у дітей значно вужчі, ніж у дорослих, і покриті зсередини ніжною слизовою оболонкою. Порожнини носа також ще не досить розвинуті. Ці особливості значною мірою зумовлюють порушення дихання в дітей при запальних процесах у носі. При нежиті в дітей утруднене дихання; дихання через рот створює особливо сприятливі умови для занесення в організм інфекції, проникнення в органи дихання пилових частинок і холодного повітря [4].

Одним із завдань особистої гігієни дітей і підлітків є турбота про охорону і нормальний розвиток у них голосу. В основному все, що стосується гігієни органів дихання в них, цілком може і повинно бути використане також для охорони голосу (розвиток органів дихання за допомогою дихальної гімнастики та інших вправ, постановка голосу при навчанні мови і співів тощо).

Про охорону і розвиток голосового апарата треба турбуватися протягом усіх вікових періодів, але особливо під час зміни голосу. У цей період не слід дозволяти хлопчикам і дівчаткам багато співати і цим подразнювати й стимулювати свій голосовий апарат. Недотримання цього може мати тяжкі наслідки: запальні явища в гортані, ураження голосових зв'язок, псування голосу тощо [4].

Для розвитку легенів у школярів особливо потрібні тренування м'язів грудної клітки.

Дотримуючись гігієни органів дихання в дітей і підлітків, слід перш за все стежити за нормальним розвитком грудної клітки. Основні вимоги в цьому напрямі такі: правильне положення тіла (особливо під час сидіння за партою і дома під час підготовки уроків), дотримання прямої постави, тому що це сприяє її розширенню, полегшує діяльність легенів і забезпечує глибше дихання, дихальна гімнастика та інші фізичні вправи, які розвивають мускулатуру, що керує рухами грудної клітини. Особливо корисні такі види спорту, як плавання, веслування, катання на ковзанах і ходіння на лижах [4: 33].

У системі організації побуту і навчальної роботи учнів треба звертати особливу увагу на те, щоб вони якомога більше часу проводили на свіжому повітрі і обов'язково в русі. Тому так важливо влітку, взимку – під час канікул вивозити дітей на дачі, у піонерські табори, лісні школи, де б вони набирали сил, здоров'я й енергії на окремий часовий період.

Усі наведені вище гігієнічні заходи, крім їх значення для нормального розвитку й діяльності органів дихання, є дуже важливими засобами загартування дихальної системи, щоб запобігти хворобам.

Слід мати на увазі також, що, зниження і побоювання свіжого повітря – один із головних факторів, які сприяють виникненню катаральних уражень органів дихання (нежить, бронхіт, запалення легенів тощо) [4: 34].

За допомогою органів чуттів людина сприймає явища навколишнього середовища. Процеси виховання і навчання здійснюються при безпосередній участі органів чуттів.

У дітей добре розвинуті шкірні відчуття. Дотик допомагає їм краще ознайомитися з навколишніми предметами.

З гігієнічного і педагогічного поглядів важливо розвивати чуття дотику не лише в дитячому віці, а й у шкільні роки, бо це має велике практичне значення – допомагає краще ознайомитися з предметами, з якими доводиться мати справу у житті. Чуття дотику розвивається при плетінні різних виробів із лози, ліпленні з глини, пластиліну, під час гри з м'ячем [4].

Найбільшої уваги потребують органи зору, тому що видиме сприймання світу відбувається тільки за їх допомогою.

Зір у дітей і підлітків, як правило, гостріший, ніж у дорослих. Під час тривалої роботи, яка потребує напруження зору, наприклад при розгляданні дрібних предметів на близькій відстані (читання, писання, малювання тощо), особливо при недостатньому і неправильному освітленні може викликати зменшення гостроти зору в школярів.

Гігієна зору передбачає достатнє і правильне природне та штучне освітлення в шкільних приміщеннях і вдома під час занять, пов'язаних із читанням, писанням, малюванням, шиттям і іншими вправами, які потребують напруження зору на близьких відстанях.

Крім того, велике значення в охороні зору учнів у школі, має правильне обладнання шкільних парт (із обов'язковим нахилом кришки), тому що під час читання або писання за такими партами не дуже змінюється акомодация.

З гігієнічного погляду важливо нормувати в часі роботу школярів, пов'язану з тривалим напруженням очей. Довгочасне напруження очей під час писання і читання превтомлює війкове тіло (акомодацийний м'яз) і нерідко спричинює його спазми, які збільшують внутрішньочний тиск. Тому навчальну роботу треба організовувати так, щоб вправи, які потребують напруження очей, не займали всього уроку, а чергувалися з іншими видами занять (опитуванням, розповіддю, поясненням тощо) [4].

Не найменшого значення для охорони очей дітей має й дотримання правил перегляду телевізійних програм. Необхідно пам'ятати, що частий і довготривалий перегляд телепередач викликає додаткове перенапруження очей, особливо якщо їх дивитися при поганому освітленні приміщення. Для уникнення цього недоліку, необхідно освітлювати кімнату під час роботи телевізора так, щоб світло не відбивалося на його екрані і не попадало в очі [5: 12].

За допомогою органа слуху сприймаються різні звуки. Цей орган у дітей шкільного віку нічим не відрізняється від органу слуху дорослих.

Гігієна органа слуху полягає в бережливому ставленні до нього і виключенні по можливості всіх факторів (попадання води у вухо, переохолодження, поранення зовнішніми предметами тощо), які можуть спричинити його захворювання або зниження слуху.

Утримання ушей у чистоті є одним із основних правил гігієни, інакше в зовнішньому слуховому проході збирається багато "сірки", яка подразнює шкіру. Намагаючись усунути неприємні відчуття (свербіння, будь-який біль), діти можуть пошкодити або занести інфекцію всередину вуха. При свербінні слід обережно промити зовнішній слуховий прохід. Після чого очистити його від залишків води кінчиком рушника або чистої серветки.

Особливу вагу слід звертати на вуха дітей і підлітків під час і після таких хвороб, як скарлатина, кір, грип та ін., при яких можливі різні ускладнення, запалення середнього вуха.

Старанно доглядаючи вуха, можна запобігти тяжким наслідкам цих хвороб – зниженню слуху, приглухуватості і глухоті [4: 20 – 22].

Шосте місце в структурі захворювань серед школярів займають шлунково-кишкові порушення. Найбільш часто зустрічаються захворювання жовчовивідних шляхів і жовчного міхура, гастрити, рідше холецистити та ін.

Школярам із захворюваннями жовчовивідних шляхів і холециститом необхідні оздоровчі заходи (правильне харчування, дієта, прогулянки, плавання), психотерапія, лікувальна гімнастика, часте приймання їжі маленькими дозами в спокійних умовах.

Діти, що страждають шлунково-кишковими захворюваннями, відрізняються підвищеною збудливістю, порушеннями функцій вегетативної нервової системи. Під впливом психічним превтомлень у них виникають болі в животі, нудота. Цим учням необхідна дієтотерапія, дотримання раціонального режиму в школі та вдома. Сон і прогулянки на свіжому повітрі повинні бути у достатній кількості тривалими [5: 14].

На сьогодні проблемі ожиріння дітей у всьому світі приділяється значна увага, тому що частота цього захворювання постійно зростає. При ожирінні збільшується кількість серцево-судинних захворювань, погіршується діяльність багатьох систем і органів (нирок, печінки, опорно-рухового апарату, ендокринної системи), може розвиватися цукровий діабет [5].

При ожирінні школярі скаржаться на підвищену перевтому, головні болі, дратівливість, пітливість, підвищення апетиту і спраги. Розвитку ожиріння при спадковій схильності до повноти сприяє невелика рухливість і зайве харчування.

Діти і підлітки, які страждають цим захворюванням, потребують унормованого харчування (обмеження прийому їжі, зменшене вживання продуктів, що містять вуглеводи тощо), збільшення рухливості, занять фізкультурою [5: 13].

І остання частина тіла, яка має не менш важливе значення для попередження проникнення в організм патогенних мікроорганізмів, захищає організм від шкідливої дії навколишнього середовища (надто низької або дуже високої температури, впливу хімічних факторів, пилу тощо) – шкіра [4]. Поряд із цим вона виконує теплорегуляцію організму. У ній є сальні залози, які виділяють шкірне сало для змащування шкіри і волосся. Крім того, шкіра – орган дотику.

Певну роль шкіра відіграє в обміні речовин, бо через неї виділяється піт, який містить певну кількість продуктів розпаду.

Така різноманітність функцій шкіри пояснюється складною її будовою і висуває цілу систему гігієнічних заходів для її загартування.

Миття рук не тільки механічно звільняє їх від мікробів, а й знищує мікробів, тобто самознезаражує руки. Ця властивість шкіри і слизових оболонок пояснюється наявністю в них особливих речовин, які мають бактерицидну дію (знищують мікробів) [4].

Шкіру забруднюють піт, відмерлі клітини епідермісу, надлишок шкірного сала і пил. При вмиванні треба дотримуватись певних правил, яких слід навчати дітей за допомогою пояснення і прикладу. Умиваючись уранці, спочатку треба мити руки (не тільки кисті, а й передпліччя). Особливо корисно вмиватися до пояса. Бо при цьому щодня очищається значна частина тіла і промиваються пахові ямки, в яких звичайно збирається найбільше поту. Таке вмивання добре загартовує. Добре загартовує шкіру й душ із наступним енергійним розтиранням сухим рушником або вологе обтирання всього тулуба прохолодною водою (температура 30 °С). Це сприятливо діє на нервову систему, створюючи бадьорий настрій. Увечері перед сном, крім рук і обличчя, корисно мити вуха і ноги теплою водою з милом, особливо влітку.

Руки протягом дня слід мити перед кожним прийманням їжі, після роботи, після повернення зі школи і після відвідування вбиральні.

Щоб діти не забруднювали шкіру під час навчання в школі, треба привчати їх акуратно користуватися навчальними посібниками і не витирати написане крейдою на класній дошці безпосередньо рукою. Для цього в класі повинна бути чиста, постійно волога ганчірка. Сміття, обрізки паперу тощо, треба відразу прибирати. Парти та інші шкільні меблі повинні бути завжди чисто витерті вологою ганчіркою [4].

Для утримання в чистоті шкіри і волосся на голові школярів його треба стригти коротко. Тоді в ньому менше збиратиметься пилу, його легше буде мити. Довге волосся необхідно щодня розчісувати густим гребінцем.

Нігті на руках і ногах, крім старанного очищення під час миття, треба коротко підстригати. Довгі нігті в дітей виходять за м'якоть пальця і притупляють дотик; крім того, вони часто наносять подряпини на шкіру.

З гігієнічного погляду доцільно привчати дітей також вживати заходів проти відморожування шкіри, зокрема на руках. Тому слід остерігатись обігрівання рук біля печей і не мити їх дуже гарячою водою. У великі морози діти і підлітки повинні надівати шапки, а на руки – теплі, найкраще хутрові рукавички. Дуже важливим заходом проти відмороження є загартування шкіри, теплі одяг і взуття [4: 36 – 37].

Індивідуальний підхід, який би враховував, особливості кожної дитини і підлітка, тип вищої нервової діяльності, рівень розвитку фізичних та розумових сил і стан здоров'я, є обов'язковим у роботі педагогів і шкільних лікарів.

Необхідність вивчення стану здоров'я дітей зумовлена тим, що воно формується в дитинстві. Здоров'я, що сформоване в період розвитку організму дітей і підлітків, у великій кількості визначає тривалість життя дорослої людини. Багато в чому від педагогів залежить

організація гігієнічних умов навчання, виховання, створення умов оточуючого середовища, яке забезпечить здоров'я школяра.

У багатьох “практично здорових” людей є порушення процесів життєдіяльності, які ними не відчуються, але поступово переходять в те чи те захворювання. Важко переоцінити значення своєчасного виявлення стану “передхвороби”, а головне – значення профілактичних заходів, завдяки яким можна зберегти здоров'я і попередити розвиток багатьох захворювань, які характерні для кінця XIX – початку XX століття – серцево-судинні захворювання, хвороби опорно-рухового апарату, нервово-психічні розлади. Але здоров'я ніколи не дається дарма. За нього потрібно починати боротися якомога раніше, що ми й будемо намагатися робити в нашій подальшій роботі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
2. Педагогический энциклопедический словарь / [гл. ред. Б. М. Бим-Бад; редкол.: М.М. Безруких, В. А. Болотов, Л. С. Глебова и др.]. – М.: Большая Рос. энциклопедия, 2002. – 528 с.
3. Український педагогічний словник / гол. ред. Гончаренко С. – Київ: Либідь, 1997. – 376 с.
4. Школьная гигиена / Советов С. Е. и др. – К.: Вища школа, 1971. – 228 с.
5. Школьная гигиена: Учебн. пособие для студентов биол. спец. пед. ин-тов. / В. И. Белецкая, З. П. Громова, Т. И. Егорова. – М.: Просвещение, 1983. – 160 с.

Буракова Н. А.

ПУТИ ПРОФИЛАКТИКИ ДЕТСКИХ БОЛЕЗНЕЙ И ГИГИЕНЫ УЧЕБНО-ВОСПИТАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА В ШКОЛЕ

В статье раскрываются проблемы здорового образа жизни, актуальные вопросы по предупреждению детских заболеваний во время учебы в школе и способы их профилактики.

Ключевые слова: здоровье, физическое развитие, организм, детская гигиена, заболевания.

Burakova N. A.

WAYS TO PREVENT CHILDHOOD DISEASES AND HYGIENE EDUCATION PROCESS AT SCHOOL

The article explores the problems of healthy lifestyle, current issues, to prevent childhood diseases during the study at the school and means of prevention.

Key words: health, physical development, body, child hygiene, disease.

УДК 37.036 – 057.87: 78

Бурлака Ю.С.

ПРОБЛЕМА ВИКОРИСТАННЯ МОЛОДІЖНОЇ МУЗИЧНОЇ СУБКУЛЬТУРИ В ЕСТЕТИЧНОМУ ВИХОВАННІ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТІВ

У статті розглядається проблема використання молодіжної музичної субкультури в естетичному вихованні студентів університетів. Автор наполягає на необхідності вироблення адекватного відношення до музичної субкультури і врахування її як важливого чинника розвитку сучасного суспільства.

Ключові слова: молодіжна музична субкультура, естетичне виховання студентів.

Проблема естетичного виховання молодого покоління у всі часи була актуальною. Вона знаходила віддзеркалення в працях філософів, психологів, педагогів ще за часів